

Με στρατό από Μηλιείς και Λοκρούς Επικνημίδιους (από τα μέρη της σημερινής Αταλάντης) αλλά και Αρκάδες που πιστά τον ακολουθούσαν σε όλες του σχεδόν τις εκστρατείες, ο Ηρακλής κίνησε να πάρει την Οιχαλία του Εύρυτου και των παιδιών του. Γιατί δεν του έδωσαν την Ιόλη αλλά τον έδιωξαν από την πόλη, όταν νίκησε στην τοξοβολία τον Εύρυτο, ήταν η πρώτη αιτία. Επειδή ζητούσαν υπερβολική αποζημίωση, τριάντα ή ογδόντα τάλαντα, για τον φόνο του Ίφιτου, ήταν η άλλη. Διότι έγιναν αιτία να πουληθεί δούλος στην Ομφάλη, ήταν η τρίτη. Όπως κι αν είχε, ο Ηρακλής επήλθε σαρωτικός κι εύκολα πήρε την πόλη. Ο Εύρυτος και οι γιοι του σκοτώθηκαν. Η Ιόλη πήδησε από το πιο ψηλό σημείο του τείχους, να σκοτωθεί. Δεν της ήταν γραφτό. Η φορεσιά της άνοιξε «σαν να ήταν φτερούγες» και η όμορφη κόρη προσγειώθηκε στο έδαφος ομαλά. Ήταν η πρώτη που «χρησιμοποίησε» αλεξιπτωτο. Βρέθηκε αιχμάλωτη του Ηρακλή. Αν στ' αλήθεια την ήθελε για τον εαυτό του, ήταν η πρώτη φορά που τον βάραινε αρπαγή γυναίκας. Και η τελευταία. Και η μοιραία.

Την πήρε μαζί του στο ακρωτήριο Κηναίο της Εύβοιας όπου ίδρυσε βωμό στον Κηναίο Δία κι ετοιμάστηκε να θυσιάσει, όταν διαπίστωσε ότι χρειαζόταν καθαρό χιτώνα. Έστειλε τον κήρυκα Λίχα να του φέρει έναν από την Τραχινία. Κατά τον Σοφοκλή, του ανέθεσε να μεταφέρει εκεί και την Ιόλη. Ο Λίχας έφτασε στην πόλη, ανακοίνωσε ότι ο Ηρακλής μόλις κυριεύσε την πόλη της Οιχαλίας, σε εκδίκηση επειδή ο Εύρυτος έγινε αιτία να πουληθεί στην Ομφάλη, και ότι σε λίγο θα επέστρεφε νικητής και γνωστοποίησε στην Δηιάνειρα την παραγγελία του συζύγου της για τον χιτώνα. Η Δηιάνειρα («Τραχινίες», 307 κ.ε.) ρώτησε ποια ήταν η κόρη που ο Λίχας έφερνε μαζί του. Ο Λίχας τα μάζησε. Δεν ήξερε, δεν είδε, δεν άκουσε. Η Δηιάνειρα την έβαλε στο παλάτι καθώς τη συμπάθησε, έτσι σεμνή και χαμηλοβλεπούσα που την είδε. Όμως, ένας αγγελιαφόρος της άνοιξε τα μάτια:

«Εγώ ο ίδιος άκουσα τον Λίχα να λέει μπροστά σε πολλούς μάρτυρες ότι γι' αυτή την κόρη ο Ηρακλής σκότωσε τον Εύρυτο και λεηλάτησε την Οιχαλία με τους ψηλούς πύργους. Μόνο ο Έρωτας από τους θεούς τον παρέσυρε να τα κάνει όλα αυτά και όχι η εκδίκηση για τη δουλεία του στην Ομφάλη. Σου την έστειλε όχι σαν σκλάβο αλλά για να την έχει σύζυγο κρυφή».

Ανάστατη η Δηιάνειρα κάλεσε τον Λίχα σε αντιπαράθεση με τον αγγελιαφόρο. Ο κήρυκας του Ηρακλή μάταια προσπάθησε να κρύψει την αλήθεια. Στο τέλος, αναγκάστηκε να αποκαλύψει όλα όσα όλοι γνώριζαν:

«Τα πράγματα είναι όπως αυτός στα είπε. Ο σφοδρός πόθος του Ηρακλή για την Ιόλη είναι που τον ξεμυάλισε και τα έκανε όλα αυτά. Δεν μου ζήτησε να στα κρύψω και δεν τα αρνήθηκε, για να πω την αλήθεια για εκείνον. Εγώ δεν ήθελα να σε πικράνω».

Ο Λίχας απομακρύνθηκε. Την Δηιάνειρα την έπιασαν οι φόβοι της αυτοκριτικής. Τα νιάτα της Ιόλης άνθιζαν. Τα δικά της μαραίνονταν. Ήταν η ώρα να χρησιμοποιήσει το όπως πίστευε ερωτικό φίλτρο με το αίμα και το σπέρμα του κένταυρου Νέσσου. Μπήκε στο παλάτι, βρήκε το φίλτρο, πήρε μια τούφα προβατίσιου μαλλιού, το βούτηξε στο μίγμα κι άλειψε με αυτό ένα λευκό χιτώνα που η ίδια είχε υφάνει για τον άντρα της. Μετά, τον έβαλε σε ένα κιβώτιο που το παρέδωσε στον Λίχα να το πάει στον Ηρακλή, μαζί με τις οδηγίες της:

«Να μην το βάλει άλλος, να μην το δει φως του ήλιου ούτε να τον πλησιάσει στην φωτιά πριν να τον φορέσει, την ημέρα της θυσίας».

Ήταν βέβαιη ότι, αν όλα γίνονταν σωστά, ο Ηρακλής θα έπαυε να αγαπά την Ιόλη και θα ξαναγύριζε στην αγκαλιά της.

(τελευταία επεξεργασία, 24 Σεπτεμβρίου 2021)